

GREIČIAU UŽBAIKIME ŠIENAPIUTĘ, DAUGIAU GAMINKIME ANKSTYVOJO SILOSO!

Visų šalių proletarai, vienykitės!

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS

KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO

IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ

DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

STALINO KELIU

Eina nuo 1946 metų

Kupiškis,

1960 m. birželio 29 d.

Trečiadienis

Nr. 51 (1432)

Kaina 15 kap.

DABAR LEMIAMOS DIENOS KAUPIANT PAŠARUS

Puikios, bekrastės Lėvens teleje. Čia jau pagaminta lankos, Kupos pievos. Kiek 90 tonų ankstyvojo siloso. mūsų rajone mėlynųjų ežerų, upelių. Daugumoje juos kad šiamet kolūkyje, kaip ir supa plačiosios pievos, iš pas kaimynus, išgalejęsi duodančių gausų šieno derlių. Bet dar ir šiais metais žalinga tradicija vėšlįsias Lėvens pievas šienauti labai vėlai. Čia anksčiau šienapiūtė užsitedavo net iki rugiapiūtės. Atrodo, naujieji šeimininkai supras šią klaidą, ir Lėvens lankos bus nušienautos artimiausiomis dienomis.

Puikiasias šių metų sąlygas gaminant šieną, silosą išnaudoja „Tarybinio pirmūno“ kolūkiečiai žemdirbiai. Arteleje šienapiūtė jau baigta. Silosuojant įvairius atolus, pievų žolės čia dabar kiekvienai karvei bus pagaminta daugiau kaip po 5 t ankstyvojo siloso. O kur dar kukurūzai! Šiais metais, kaip ir praėjusiais, kiekvienai karvei sulčių gausu pašarų bus pagaminta daugiau kaip po 15 tonų.

Štai kur pagrindinis veiksnys, užtikrinantis didelį gyvulių produktyvumą. Todėl dabar, šio lemiamo pašarų kaupimo laikotarpiu, reikia užtikrinti, kad visuose kolūkiuose taip būtų kaupiami pašarai, kaip „Tarybiname pirmūne“. Vieną kartą reikia ryžtingai likviduoti atsilikimą kaupiant pašarus „Švyturio“, „Uoginių“, „Pyvesos“ kolūkiuose. Juk čia nuskalstamai žlugdomas išpareigojimų vykdymas pievose ir gavyboje. Argi ne pagrindinė atsilikimo priežastis yra ta, jog šiuose kolūkiuose mažai pagaminama pašarų. Tad prisiminkime, kad atsilikimą gavyboje bus galima likviduoti tik tuomet, kada pavado prileistos klaidos gaminsime reikiamą kiekį „Vėžionių“ žemės ūkio ar pašarų.

ŠAUNIŲJŲ STATYBININKŲ DOVANA

DVIDEŠIMTMEČIUI

Greitu laiku bus atiduotas eksploatacijai vietinio ūkio valdybos būtinųjų taisyklių kombinato pastatas Kupiškioje. Šiuo metu vyksta užbaigiamieji pastato darbai. Tai — mūsų šauniųjų statybininkų dovana Tarybų Lietuvos dvidešimtmečiui.

ŽINIOS iš laukų

GAMINAMAS ANKSTYVASIS SILOSAS

Gerai įvertino „Gegužės Pirmosios“ kolūkiečiai ankstyvojo siloso vertę. Ir teisingai, nes artelėje, nuolat didėjant visuomeninei bandai, reikia laiku paruošti gerų, sulčių pašarų.

Prie karvidės berperstojo gaudžia siloso kapoklės. Diena iš dienos viena po kitos pripildomos tranšėjos kvepiančio siloso. Automašinos vairuotojams Povilai Tamošiūnui, Vytautui Jankauskui, Viktorui Prokofjevui tenka gerokai paspausti paskubėti vežant žolės prie siloso kapoklės.

Gerai įvertino „Gegužės Pirmosios“ kolūkiečiai ankstyvojo siloso vertę. Ir teisingai, nes artelėje, nuolat didėjant visuomeninei bandai, reikia laiku paruošti gerų, sulčių pašarų.

Nelieka nuošaly ir daugelis kolūkiečių, mechanizatorių. Visi jie stengiasi, kad kuo daugiau būtų pagaminta ankstyvojo siloso, kad nepaliaujamai didėtų visuomeninių karvių produktyvumas. Taip dirbant, kolūkyje yra visos galimybės, kad laiku būtų įvykdyti ir viršyti prisiimtąji socialistiniai įsipareigojimai pieno gavyboje.

Nuo pat ankstyvojo siloso gamybos

pradžios žymiai pralinksėjo ir kolūkiečių karvių melžėjos Jolita Zlotkutė, Renė Balzaitė ir kt. Ir kaip gi nesidžiaugti — juk pieno gavyba ir priklauso nuo savalaikio pašarų sukaupimo. Dabar karvės ganomos gerosiose dobiliuose, o žiemą jos kramsno kvapny silosą. Tiek ganyvos laikotarpiu, tiek ir žiemą iš visuomeninių karvių galima bus gauti ne mažiau kaip po 15 kg pieno vienos karvės.

V. Šarkaitis

„Gegužės Pirmosios“ kol.

gaujantieji moksleiviai Elvyra Valavičiūtė, Tautvilas Abramavičius, Vidmantas Raveičius ir kt. A. Druginis „Vedrupio“ kolūkis

Kokia priežiūra — toks ir derlius

Anksti, į gerai paruoštą žemę pasėti — tai pusė darbo, siekiant gausaus derliaus. Kita pusė darbo — pasėlių priežiūra.

Daug pašarinių runkelių visuomeniniams gyvuliams augina „Lėvens“ kolūkiečiai moterys. Tačiau jų priežiūra, toli gražu, nevienoda. Jeigu I brigados kolūketės Teklė Pučėtienė, Ona Binkienė, Vanda Baranauskienė, Gindra Bagdonavičienė, antros brigados — Ona Trasykienė, Paulė Navickienė, Genė Kulienė priežiūrą runkeliams gerai, juos ravi, išretino, papildomai patrėšė, tai to negalima pasakyti apie pirmos brigados kolūketę Nastę Pilkauskaitę ir antros — Genę Mažuoliene. Jų auginami pašariniai runkeliai blogai prižiūrimi: neravėti, blogai retinami, nebesimato iš piktžolių. Aišku, taip prižiūrint, nėra ko laukti ir gausaus derliaus.

Negalima nuimti kaltės už apleistą darbą ir laukininkystės brigadų brigadininkams.

A. Gazuškas

„Lėvens“ kolūkis

Visus sukontraktuotus veršelius — į fermas

visus sukontraktuotus pašarinius veršelius reikia nedelsiant pristatyti į kolūkių fermas. Pirmiausia kolūkiečių praktika rodo, kad kiekvieną sukontraktuotą veršelį neapsimoka ilgiau laikyti pas kolūkiečių kaip vieną mėnesį.

Daug veršelių mėsos gamybai, bandos papildymui buvo sukontraktuoti „Žadeikių“, „Alizavos“, „Norinų“ kolūkių namų ūkių. Visi kolūkiečiai auginti artelei veršeliai šiuose kolūkiuose dabar jau atiduoti į fermas. Praeis metai, ir šiuose kolūkiuose beveik trečdalis, o kituose net dvigubai padidės visuomeninės bandos mėsos gamyba, žymiai pagerės ir galvijų produktyvumas.

Dabar į fermas reikia pristatyti ne tik telyčaites, bet taip pat ir būbar pakankamai, todėl liukus. Pačios geriausios

telyčaitės, žinoma, bus paliekamos veislei, visuomeninės bandos papildymui, o kiti veršeliai — mėsa. Kiekvienam kolūkiečiui, pagal kontraktą sutartą auginamam visuomeniniam ūkiui veršelį, žinoma, bus apmokama.

Iki šiol dar nesiruošiama sukontraktuoti veršelių paimti į fermas „Šetekšnos“, „Juodpėnų“, „Lėvens“, „Bugailiškių“, „Lukonių“ kolūkiuose. O tai jau negerai. Ilgiau veršelius laikyti pas kolūkiečius netikslinga. Visus sukontraktuotus veršelius reikia nedelsiant pristatyti į fermas — tik čia jiems bus palankiausios sąlygos toliau augti, jau šiais metais kolūkiuose padidės mėsos gamyba.

P. Aukštikalnis
Žemės ūkio inspekcijos
vyr. zootechnikas

KAI ABEJOJAMA PAUKŠČIŲ ŪKIO NAUDINGUMU

— Cyp, cyp, cyp... viščiukai, — pradeda posmą paukščių fermos vedėjas Vytautas Vilėniškis.

— Balto pūko kamuoliukai, — drąsiai pritaria brigadininkas Algis Puteikis.

Dėžėse vežami viščiukai, išgirdę įtartinus, bet dar žmogiškus balsus, sunerimsta, pradeda cypsėti visu choru.

— Cyp, cyp, jūs našlaitėliai, — ant laibųjų užtraukia trečios laukininkystės brigados brigadininko Vytauto Steponavičiaus tenoriukas ir vėl nutyla. Fermos vedėjo Vilėniškio pradėtos dainos žodžių Steponavičius nežino, o naujų jis daugiau nesugalvojo.

Tačiau įsilinksmintiems labai norisi dainuoti, o, be to, ir ramu: kartu ir kolūkio pirmininkas.

Prieš kolūkiečių Kavoliūnų sodybą balsai prilo. Paukščių fermos vedėjas Vilėniškis išdidžiai pareiškia:

— Klausykite tik mano nurodymų. Su manim neprąžusit...

Sunkvežimis pytelėjo ir sustojo kieme. Jei jūs būtumėte klausę, ką kolūkio „galvos“ Antano ir Povilo Kavoliūnų kieme kalbėjo, būtumėte girdėję maždaug tokį pokalbį: „Vienai ir kitai Kavoliūnienei priskirsime po 15 viščiukų, — porino Vilėniškis. — Greičiau ta bėda atsikratysim.“

Noromis ar nenoromis (griečiausiai nenoromis), tačiau minėtoms kolūketėms teko pasirašyti sutartį, kad jos sutinka auginti kolūkiui viščiukus. Mat, minėtieji vyrai, nuolat keisdami balso intonaciją, mokėjo paveikti nustebusias moteris.

Kolūkio valdyba buvo nusprendusi, kad kiekvienam kolūkiečio kiemui teks prižiūrėti, auginti po 8 viščiukus. Gi Kavoliūnienei, gyvenančioms po vienu stogu, teko dviguba porcija — po 15 (per abi šeimas — 30 viščiukų).

— Nesirašys, kad imi 15 viščiukų, — negausi nei šieno, nei malkų, — tarė autoritetingą žodį ir pats artelės pirmininkas Petras Gagilas.

Vilėniškio vadovaujami vienadienių viščiukų dalintojai tikrai greitai „susitvarkė“. Viščiukais buvo „apdovanoti“ tik keturi pirmos brigados kolūkiečiai: minėtieji Kavoliūnai, Povilas Pedišius ir Kazys Zaborskas — tie, kurie fermos vedėjui Vilėniškui, anksčiau buvusiam to paties kolūkio pirmininkui, labiausiai nepatiko.

Panašūs dalykai vyko ir kitose brigadose. Štai tau ir kolūkio valdybos nutarimas!

Anksčiau visus fermos viščiukus auginio Vladas Baršauskas, ir puikius paukščius išaugino. Auginant mažus paukštelius, žymiai geriau ir pelningiau visuomeniniam ūkiui, kai jie auginami visi

vienoje vietoje, o ne po ke-
lis ar keliolika.

Kai kolūkis gavo vienadienių žasiukų, kolūketis Rimantas Šimonis taip ir nutarė:

— Duokite man visus 300 žasiukų — užauginsiu.

Bet ką čia su trim šimtais prasidėti. Kolūkis galėtų auginti tūkstančius žasių, o tada ir pajamos būtų tūkstantinės. Ėmė Šimonis ir nusipirko dar 300 žasiukų (ne kolūkiui, o sau). Tai bent

gyvenamėlis — pašarai visuomeniniai, žasiukams atviri visi kolūkio laukai. Rudenį pusę išaugintų žasių Šimonis veš į turgų, o su likusiomis tesišino fermos vedėjas Vilėniškis.

Išvada aiški: Šimonis už žasių gaus daugiau pajamų, negu kolūkis. Artelė naudojo pašarus, darbdienius už paukščių priežiūrą, o nauda — tik Šimoniui. L. Sideikytė „Bugailiškių“ kolūkis

KORESPONDENTAI

Praneša

Negallėkime veršellams erdvės, saulės

Baigiasi birželis. Tik „Naujo gyvenimo“ kolūkio veršeliai dar tebestovi tvankiame pastate, ankštame aptvare. Kiek jie priauga per parą niekas tikrai nežino. Fermos vedėjas Povilas Bratėnas

tvirtina, kad daugiau kaip po 500 g, bet kolūkiečiai niekas tuo netiki. Kaip gali veršeliai tokiose sąlygose sparčiai augti. Kodėl gi negalima būtų prie fermų įrengti veršellams specialius aptvarus, nes tam rei-

kalui ir vielos turima. Tuomet veršeliai tikrai priaugtų per dieną po 700—800 g, greičiau atrodytų, tuo pačiu ir kolūkiui būtų nauda.

V. Alksnynas
S. Vaitkus
„Naujo gyvenimo“ kolūkio korespondentų posto nariai

Kad arklys „nepavargtų“...

Visi mūsų kolūkio nariai žino, kad Pranas Tručinskas pristato kolūkio pieną iš seperavimo punkto, tai yra, dirba pieno vežiku. Jis paėmė pieną ir važiuoja į punktą. Kaip tyčia ties jo namais, važiuojant į punktą ir atgal, visuomet „pavargsta“ arklys. Taip kiekvieną dieną arklys ir „išsisi“ prie Prano Tručinsko sodybos. Bet mes, kolūkiečiai,

sakome, kad šis poilsis ne naudingas visuomeniniam ūkiui. Gal būt, jis naudą duoda tik P. Tručinskui, nes pas jį gerai auga asmeniniai bekonai. O visuomeniniai bekonai auga tikrai ne taip, nes mažokai gauna pieno atliekų, dabar, vasarą mažokai išskiriama ir žaliųjų pašarų.

J. Šnekys
P. Šilingauskas
Z. Napalytė
Mišlurino vardo kolūkio korespondentų posto nariai

Tai ne smulkmena

Karvių melžėjos Lionė Jonuškaitė, Elzė Užubalytė, Janė Bernotaitė ir kitos nusiskundžia, kad galvijų pienin-gumas kartais nukenčia, atrodytų, dėl smulkmenų.

Pavyzdžiui, piemenys Ž. ir J. dažnai kaives sužaloja savo botagais, kurie padaryti iš vielos. Sužalotą karvių odą tuomet puola vabzdžiai ir nuo to ji

užsikrečia. Žinoma, tuo pačiu mažėja ir galvijų produktyvumas. Gyvulių priežiūroje smulkmenų neturi būti.

M. Daukas
„Salamiesčio“ kolūkis

Pasėlių priežiūra kalba apie šeiminkus

Nustebti ir nusigando kolūkiečiai, kada brigadoje, kur brigadininku dirba Kazys Katilevičius, bulvės buvo akėjamos akėčias traukiant vikšriniam traktoriui. Nemaža daigų buvo nulažyta, žemė suspausta. Kolūkiečiai pasipiktinę, kad didelė dalis dobilių buvo pasėti su piktžolėmis, užteršti brantu. 12 ha jų pasėti į kie-

tą su žvyru žemę, ir jie blo-gai dygsta. Mes laukiame, kad daugiau iniciatyvos rodytų laukininkystės brigadininkai, geriau prižiūrėtų pasėlius. Juk reikia kaip galint greičiau pašalinti buvusius kolūkio vadovų prileistas klaidas.

B. Gendrenas
A. Audickas
„Lukonių“ kolūkis

BEMIEGĖS NAKTYS

Retai kam gyvenime tenka pamatyti tiek vargo, kiek jo regėjo Sofija Pampuškienė. Gyvenimas jos neglostė nei vaikystėje, kuri prabėgo kumetyne, nei jaunystės metais, praslinkusiais pardavinėjant savo jaunas rankas išnaudotojams. Nedaug džiaugsmo ji teregėjo ir ištėkėjusi. Vyrą nuolat persekiojo, kalino, o vokiečių okupacijos metais ir amžinai su juo atsiveikino, pasilikdama su trimis mažamečiais vaikais ant rankų,

be pastogės ir be duonos kasnio.

Tačiau viskas jau praėityje! Nusilinko kaip baisus košmaras, kaip kruvina ir žudanti audra. Sofija gyvena! Ji laiminga ir patenkinta! Išaugo sūnūs, išaugo dukra! O ko gi daugiau reikia motinai? Dvikova su gyvenimu laimėta!

...Smulkutė, malonių akių moterėlė, užsimečiusi kailinius, perėjo užpuosytą kiemą ir įamuko į kaulidę.

Tik 20 proc...

„Žadeikių“ kolūkyje ir dabar, ganiavos laikotarpiu, iš kiekvienos karvės per dieną vidutiniškai primelžiama vos po 5 kg pieno — mažiausiai rajone. Socialistiniai įsipareigojimai pieno gavyboje per pusę metų įvykdyti tik 20 proc. (!)

KODĖL? Dažnai keitėsi karvių melžėjos, kaitrų metu karvės girdomos tik po du kartus per dieną. Visuomeninėje bandoje daug senapienių karvių. Mažai rūpin-tasi bandos pagerinimu. Netaikomas dirbtinis karvių apsėklinimas.

Kad sėkmingai būtų įvykdyti socialistiniai įsipareigojimai pieno gavyboje, per liepos, rugpiučio, rugsėjo mėsius reikia primelžti ne mažiau kaip po 400 kg pieno, tai yra, ganiavos laikotarpiu kiekvieną dieną gauti po 16 kg iš karvės.

Tau duota jėga, drąsa, svajonė, išdidžiai per žemę tu eini...

V. Bražo (ELTOS) fotoetudas

— Kas gi čia dabar? — išsigaudo kiaulių šėrikė. — Nejaugi ir nemaitins?..

Iš tiesų, veislinė kiau-lė nei negalvojo maitinti savo dešimties paršelių. Tie gi laskė apie motiną ir žviegė kaip tik įmanydami. Reikėjo ką nors daryti, reikėjo išaugoti jų gyvybę. Ir Sofja ryžosi!

Bėgo dienos, slinko bemiegės naktys. Kas trys valandos kiau-lių šėrikė bėgo į tvartą, girdė paršelius karvės pienu. O už langų spigino šaltis, poškėjo tvoros. Naktį Sofija

įsitaisydavo tvarte, kaip savo akį sėrgėjo paršelius — kolūkinį turtą.

Ir ji nugalėjo. Paršeliai sustiprėjo, išaugo į bekonus, atnešė kolūkiečiams nemažą pajamą.

— Atkakli ta mūsų Sofija, kaip kažin kas, — gėrėjosi Pampuškienė — 57 metų kiau-lių šėrikė — kolūkiečiai, kolūkio valdyba.

Šiuo metu Pampuškienė augina apie 100 bekony.

— Jeigu nebūtų stoka pašarų, — sako kiau-lių šėrikė, — net ir tokiose sąlygose, kokios yra pas mus dabar, viena kiau-lių šėrikė, nuoširdžiai dirbdama, galėtų išauginti po 300 ir daugiau bekony.

Pampuškienė teisi. Iš tikrųjų, kolūkyje kiau-lėms trūksta pašarų, gerų patalpų ir t. t. Tačiau be viso šito, pakalbėjus su kai kuriais kolūkiečiais, iškyla dar vienas stambus trūkumas: fermų vedėjas Algis Juknevičius temoka tik gerti ir kombinuoti...

Žmonės nuoširdūs, darbštūs, jeigu jiems kolūkio valdyba suteiks geras darbo sąlygas — jų darbo rezultatai išaugs trigubai.

Vl. Jasinskas

STALINO
KELIU

2 psl. 1960 m. birželio 29 d.

Neblogai užderėjo visuomeninės pievos „Ateities“ kolūkyje. Patenkinti žemdirbiai, o ypatingai gyvulininkystės darbuotojai, kad žiemai galima bus sukaupti kolūkio gyvuliams nemaža pašarų. Kitokiomis nuotakomis gyvena tik II brigados kolūkiečiai. Mat, brigadininkas V. Stanyšius visuomeninės pievos jau duoda šienauti kai kuriems kolūkiečiams už atitinkamą pavaišinimą. Sakysite netiesa? Ogi prisiminkite Martyną Navarską ir nušienautus kluonus.

V. Jasiūnas

Tik geru žodžiu apie „Juodpėnų“ kolūkio mechanizatorius Stasį Azusienį, Stasį Kriaučionį atsiliepia artelės nariai. Jie daug padirbėjo sėjant vasarines kultūras, dar daugiau mechanizatoriams darbo dabar, prižiūrint pasėlius. Daug kruopštaus darbo įdeda mechanizatoriai prižiūrint kukurūzus, naikinant pasėliuose piktžoles, purenant tarpauilius.

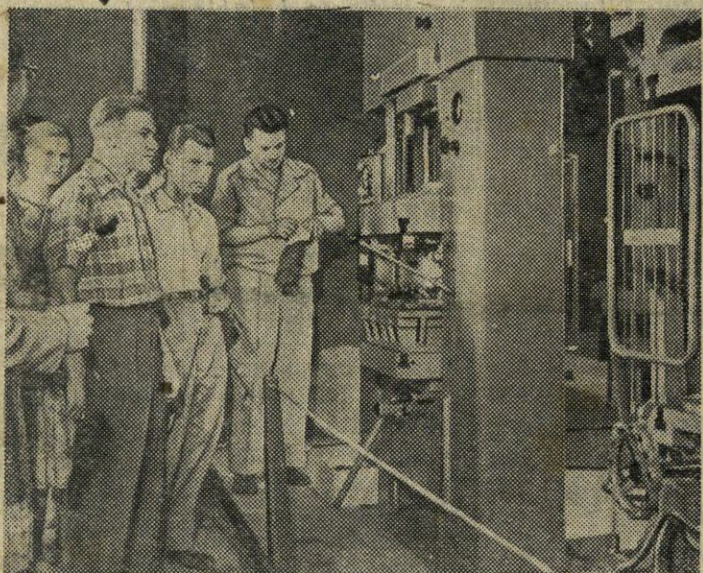
S. Pakalnytė „Gegužės Pirmosios“ kolūkis.

Iš vienos dienos pašto

Kas nepažįsta pas mus laiškininko Apollinaro Griškevičiaus! Apie jį žmonės kalba tik gerai. Tik sąžiningai dirbdamas, A. Griškevičius išsikovojo gerą vardą kolūkiečių tarpe. Dabar jis antros brigados laiškininkas. Koks bebūtų oras, poilsio diena ar didžiausias darbymetis, laiškininkas savaime poste: pristato kolūkiečiams spaudą tiesiog laukininkystės brigada, į namus. Spaudos platinime A. Griškevičius pirmuoja ne tik brigadoje, kolūkyje, bet ir apylinkėje. Daug ko galėtų pasimokyti iš pirmaujančio laiškininko Fida Dimidovaitė. Kolūkiečiai, kuriuos ji aptarnauja, ne visuomet laiku sulaukia spaudos, būna dienų, kada laiškininkė visai nesirodo.

P. Grudys

Vilniuje dvi savaites veikė Česlovakijos technikos paroda. Ją aplankė ne tik mūsų respublikos daugelio įmonių ir gamyklų

kolektyvai, bet ir ekskursantai iš Rusijos Federacijos, Ukrainos, Baltarusijos, Latvijos, Estijos. Iš viso parodoje pabuvojo dau-

giau kaip 30 tūkstančių žmonių. Nuotraukoje: lankytojai parodoje. M. Baranausko (ELTOS) nuotr.

Vasara. Paukšteliai čiulba, traliuoja, gieda, skardena kaip tik beįmamydami. Tad nusprendė ši kartą pragysti ir „Genys“.

ATPAŽINKITE JUOS

Pirmininkas raitas joja, Buhalteris iš paskos. Oi, sunkus vežimas buvo, Bet išmainė ant bačkos.

Pašarininkas irgi skuba, „Skladką“ deda prie bačkos: Krauna dobių vežimą Ir važiuoja iš paskos.

Ir revizorius atbėgo, Didžią tvarką padarys: Klausinėja brigadierių, Ar bačkelėj dar turįs...

(Kai atpažinsite, praneškite „Geniui“ — tada sužinos visi.) J. Beržas

„Bugailiškių“ kolūkio I brigados kolūkietis — naminės gamintojas Vladas Rim-

ša ir jo padėjėjas Povilas Labeikis, gerai išgėrę pačių varytos degtinės, užtraukia dainą, lyg vilkai sustaigia:

Dieną naktį Dievo pono Melste meldžiam Samagono.

Naminėlėj amžiais Mirksim, Mišėles šventas Užpirksim...

Dieve, sergėk Nuo šetono, Daugiau duok Mums samagono.

Tačiau maldos Nepadėjo, Žmonės teist mus Pažadėjo.

K. Laužikas

AČIŲ, BROLIAI LIETUVIAI!

ANTANAS KUBILIUS

Neseniai į mano rankas pakliuvo fašistinės okupacijos metais Subačiaus apylinkėse buvusio partizano Simono Volikovo laiškas, rašyti Stefanijai Kubiliūtei. Pasinaudodamas vietinių gyventojų pasakojimais ir laiškuose minimais faktais, parašiau šią apybraižą.

Tai buvo 1941 metais. Vieną pavakarę, grįždama iš giminių, Ona Kubilienė Stračinių kaime pamatė tokį vaizdą: užsikabinęs ant kaklo automatą, vietinis nacionalistas Petras Indreliūnas varė apiplyšusia raudonarmiečio miline žmogų. Jis ėjo lėtai, knapsėdamas, be galo išvargęs, nusilpęs. Aptvarstyta galva rodė, kad jis buvo dar ir sužeistas...

— Kur gi tą vargšėlį varote? — įsibrašiusi užkalbino moteriškė. — Taip išvargęs, sužeistas, vos bepaieina...

— Aišku kur — į Subačiaus komendantūrą, — atšovė P. Indreliūnas ir, nekantriai žvilgtelėjęs į kitą kaimo pusę, iš kur sklido girta, matyt, jo išgertuvių draugų daina, pridėjo:

— Kaip nors nusivilks...

— Paliktumėte jį man: parsivedusi pavalgydinčiau, o rytoj pristatytume į Subačių, — supratusi, kad Indreliūnas nori greičiau atsikratyti suimtuojų, paprašė Kubilienės.

— Tikrai? — su nepasitikėjimu pažvelgė iš viršaus nacionalistas ir, truputį pagalvojęs, mostelėjo ranka. — Na, imk. Tik žiūrėk, kad rytoj jis pastipės ar gyvas būtų pas komendantą. Atsakai savo galva!

— Bus, bus!.. — užtikrino moteris ir, kada Indreliūnas sparčiu žingsniu nuėjo, ji paėmė nustebusio žmogaus ranką.

Kerelių pieno separavimo punkto vedėjo Juozo Palavinsko daina:

Myliu aš baisiai Skapiškio stotį. Ten mano namo Galit ieškoti. Pieno riebumą Nustato žmona, Tad pinigė Niekad neplona. Jei kas atvyksta Tvarkos daryti, Kviečiam į vidų Gert, užkramtyti...

K. Mūrelis

„Mūsų rytojaus“ kolūkio V brigados kolūkietis Kazys Leika dažnai uždainuoja:

O! salietra, salietrėlė, Sklypo derlių ji pakėlė! Mano kluone ji gulėjo, Pro kitas duris išėjo... Zuperio kiek išplasnėjo Irgi niekas nežinojo.

K. Čižas

— Na, einam, sūneli! Iš tamsia barzda apžėlusio veido į ją dėkingai žiūrėjo dvi didelės akys, o apkepęsios lūpos sušnabždėjo:

— Spasibo tebe, matuška...

Taip pas Juozą Kubilių atsiradę pabėgęs iš fašistinės koncentracijos stovyklos Tarybinės Armijos karys Simonas Volikovas. Ilgai tą vakarą negulė valstiečio šeima; aptvarsčius žaidždas, Simonas papasakojo apie stovyklos žiaurumus, apie pabėgimą, klajones, nuovargį ir badą, kuris ir privertė jį užsukti į vienkiemį, kuriame, pasirodo, gėrė baltaraiščiai.

— Na, o ką darysim toliau? — paklausė šeimininkas, kada užsikosėjęs vaikinas nutilo.

— Reikia skverbtis pas savuosius, tik štai jėgų nėra...

— O ar žinojo Indreliūnas, kad jūs — pabėgęs karo belaisvis?

— Ne. Mane jis suėmė už tai, kad aš neturėjau jokių dokumentų...

Kitą rytą į Subačiaus komendantų kabinetą nedrąsiai įėjo Stefanija Kubiliūtė.

— Na, ką pasakysite? — segdamas prie diržo mauzerio dėklą, nukriokė komendantas. — Greit, greit laiko neturiu!

— Norėjau užregistruoti atvežtą kolchozniką...

— A... iš to ešelono, kurį vakar iš Ukrainos atgrūdė?

— Iš to paties, sulemeno Stefanija ir pasidrasiusi pridėjo: — Labai jau didelis pridurkas būtų ūkyje...

— Na, sakyk pavardę, vardą... Mikliai!

* * *

Slinko neramios, vokiškųjų fašistų ir lietuviškųjų buržuazinių nacionalistų šūviais persunktos okupacijos dienos. Apylinkėje siautėjo nemaža lietuvių tautos išgamų, kurie kaip šunys šliaužiojo aplink vienkiemius, dieną ir naktį slankiojo apie jiems įtartinių žmonių trobas. Nors ir kaip saugojo Kubiliaus

šeima Simoną, nuo sužvejusio žudiko Karvelio akių nepavyko jo nuslėpti.

— Pridiotsa mnie ot vas uidti! Fašisty, kažetsa, čoto sniuchali, — pasakė vieną vakarą Simonas.

Išgyvenęs pas J. Kubilių daugiau kaip aštuonis mėnesius, sustiprėjęs, jis, persikėlęs pas kaimyną P. Katilevičių.

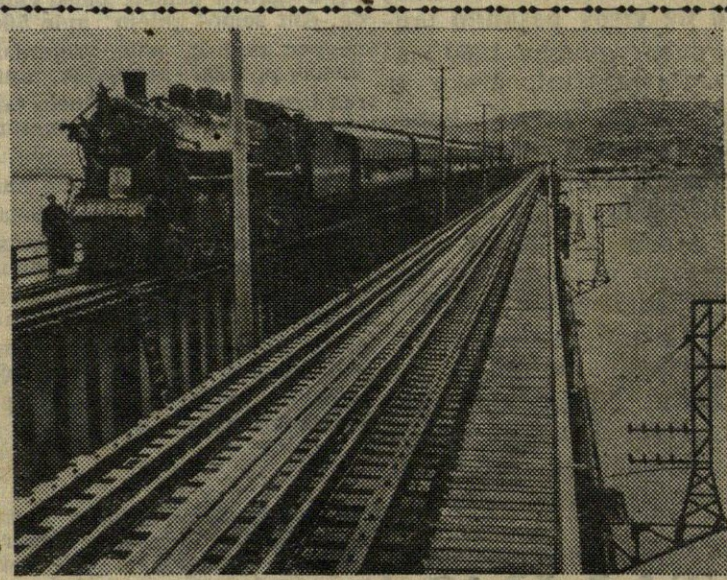
Nepamiršo Simonas Kubiliaus ir gyvendamas pas kitą Čechelių kaimo gyventoją Joną Karaliūną. Dienomis užsidaręs kambarėlyje, jis siuvo, taisė ir lopė kaimynų batus, kuriuos Karaliūnas priimdavo savo vardu, pavakariais, eidamas mišku, aplankydamo kitų geradarių kiemus.

Susėdę vyrai kalbėdavosi apie karo eigą, apie fašistų siautėjimą bei jų žiaurumus. Simonas papasakodavo apie naują, šviesų ir laimingą Tarybų šalies gyvenimą, kurį nelauktai nutraukė fašistų įsibrovimas. Tada jo akys degdavo keršto ugnimi, o tvirtos darbininko rankos kietai spausdavo stalo briauną.

Apylinkėje netrūko gerų žmonių, visa širdimi besistengiančių padėti tarybiniam kariui. Po kurio laiko jis persikėlė pas Budrionių kaimo gyventoją, buvusį mokytoją Juozą Morkūną. „Niekas nebus, reikia užmegzti ryšius su partizanais“, — nusprendė tuomet Simonas. — Už savaitės aš būsiu priverstas palikti švetingus šeimininkus. Be to, ir rankos niežti, norisi suduoti fašistui į kailį...“ Ir tikrai nepraėjo nė pora mėnesių, kai Simonas vėl buvo priverstas bėgti. Pasitaręs su Morkūnu, jis nusprendė vykti į Panevėžį ieškoti pagrindinės organizacijos, kuri Simoną turėjo suvesti su partizanais.

Paskolinęs vaikiniui švaresnį drabužį, Juozas Morkūnas vieną vasaros pavakarę išvežė jį į Panevėžį, tikėdamas kaip nors per pažįstamus mokytojus susisiekti su žmonėmis, kurie dirbo pogrindyje.

(B. d.)

KINIJOS L'AUDIES RESPUBLIKA. Chenanio provincijoje per Chuanchės upę užbaigta ilgiausio šalies geležinkelio tilto statyba. Statyba vyko pagal kiniečių inžinierių projektą. Nuotraukoje: naujuoju tiltu pravažiuoja pirmasis traukinys.

Čžan Cin-junį (Sinchua agentūra) nuotr.

STALINO KELIU

3 psl. 1960 m. birželio 29 d.

Politechnikumas Panevėžyje

Audringas Lietuvos pramonės vystymasis reikalauja kurti naują techniką, ypač su viduriniu išsilavinimu. Keliamas uždavinys, kad inžinierių santykis su technikanais sudarytų 1:5.

Iki pastarojo laiko nemažą technikų būrį išleisdavo Kauno politechnikumas. Tačiau spartus Lietuvos pramonės vystymasis pareikalavo pagreitinti technikų paruošimą.

Tuo tikslu nuo 1960 m. liepos 1 dienos Panevėžyje atidaromas politechnikumas, kuris respublikos pramonei, žemės ūkiui ir statyboms ruošia specialybių techniką: statybininkus, elektrikus ir technologus (metalo apdirbimo). Jau šiais metais į pirmąjį kursą politechnikumas priims 180 moksleivių, baigusiu ne mažiau kaip 7 vidurinės mokyklos klases, kurie po 4 metų ir 4 mėn. mokslo bei praktikų gaus techniko diplomus. Baigusius vidurinę mokyklą organizuojamos 2 pagreitinimo paruošimo grupės (nepilni trys metai). Kartu politechnikume atidaromas ir vakarinis skyrius, kuriame dirbantys galės mokytis neatsitraukiant nuo gamybos.

Pagal LTSR Ministrų Tarybos 1959. X. 8 d. nu-

tarimą šiais metais kolūkiams, imonėms ir statybinėms organizacijoms suteikiama teisė pasiųsti mokinius į specialias mokyklas, kurie, išlaikę egzaminus, priimami pirmoje eilėje ir gauna 15 proc. didesnę stipendiją.

Pareiškimai su dokumentais į Panevėžio politechnikumą priimami nuo š. m. liepos mėn. 1 d. Stojamieji egzaminai įvyks š. m. rugpjūčio mėn. 1–25 d. d. Dokumentai teikiami tokie patys, kaip stojant į kitus technikumus. Ne vietiniai moksleiviai bus aprūpinami bendrabučiu.

Panevėžio politechnikumo ateitis didelė — jau 1961 metais bus statomas naujas 300 vietų bendrabutis, įrengiamos mokomosios dirbtuvės, o dar metais vėliau toje pačioje bazėje bus atidarytas politechnikos instituto vakarinis skyrius. Politechnikume bus sudarytos sąlygos sportui, meno saviveiklai bei kitiems moksleivių polinkiams vystyti.

Smulkesnę informaciją teikia politechnikumo raštinė. Panevėžio politechnikumas (Klaipėdos g-vė Nr. 3) laukia atvykstant moksleivių iš kaimyninių rajonų.

P. Pranaitis
Panevėžio politechnikumo direktorius

EKVADORO VALSTIEČIAI REIKALAUJA AGRARINĖS REFORMOS

Ekvadoro valstiečiai reikalauja žemės reformos. Šiuo metu vienas procentas žemvaldžių valdo 40 procentų visos žemės. Iki šių laikų čia išliko feodalizmo liekanos — vergovinė nuomojimo sistema ir kt.

Gegužės mėnesį Ekvadoro sostinėje — Kito mieste įvyko valstiečių demonstracija. Jie nešė plakatus su užrašais: „Tegyvuoja žemės reforma!“, „Žemę valstiečiams!“

Preso Latino (TASS) nuotr.

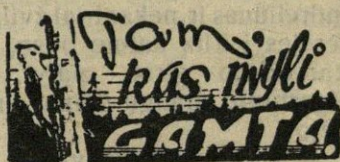

KLAJŪNAS

Žemė sulingavo, sienos Viena kartą sakosi dirbęs sudrebėjo, kai „Naujo gyvenimo“ kolūkie gyventojas niuje, ir galiausiai pasiro- Petras Pučeta, — girtuok- dē bekapojas malkas na- lis ir slunkius, savo gyve- mie.

— Nei šis, nei tas, — s a k o apie jį kolūkiečiai. B e t vis dėl- to kolūkie vadovai turėtų toks kaimyno elgesys kol- susidomėti šiuo simulantu ūkiečiams, nepatiko Puč- ir parodyti jam tikrąją vie- tai ir kaimynai su savo tą gyvenime. Lai seka sa- pamokslais. Prisikrovė Pu- vo žmonos pavyzdžiu, kuri četa lagaminą valgių ir iš tiesų gera motina, šauni išėjo. Sugrįžo jis tik tada, karvių melžėja. kai baigė šveisti valgius.

P. Žilvytis

SUDRAUSKIME MEDELIŲ NAIKINTOJUS!

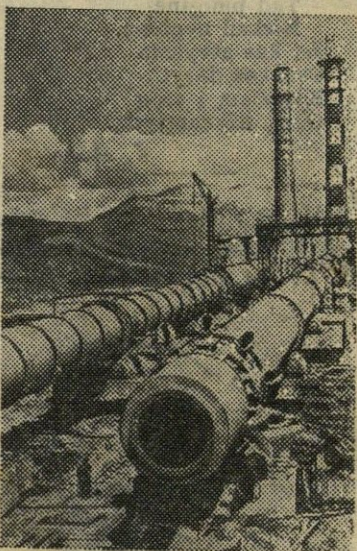
Beveik kiekvieną sekma- dienį „Naujo gyvenimo“ kol- ūkyje ruošiamos gegužinės. Kiekvieną kartą aikštelė ap- kaišoma jaunučiais berželiais. Kartais jų galima priskaityti iki 100 ir daugiau...

Ar pagalvojate, jaunuoliai, kokią jūs darote žalą savo kraštui, naikindami mūsų gim- tinės papuošalą — berželį? Kodėl gi mums nesusirinkti pašokti miško aikštelėje? Juk tada niekas nenukentės!

Klubo - skaityklos vedėja J. Kaulakytė, kolūkie pirmi- ninkas J. Staugaitis, ateityje turėtų susirūpinti berželių ir kitų medžių apsauga.

Panašiai elgiamasi ir ki- tuose rajono kolūkiuose. Tad visi į kovą už medelių ap- saugą!

J. Kalvaitis

TADŽIKIJOS TSR. Nuolat augančioms respublikos statyboms reikalingas cemento. Jį gamina Novo-Stalinabado cemento gamykla, kurios statyba jau užbaigiama. Nuotraukoje: Novo-Stalinabado cemento gamyklos statybos bendras vaizdas.

M. Redkino (TASS) nuotr.

Nešvaros karalienė

Manau, kad nē- ra reikalo aiškinti švaros reikšmę. Visiems tai aišku ir suprantama! Ta- čiau...

Užėikime į tro- bą. Baisu! Dusi- nantis tvaikas už- laužia nosį. Tik vieno norisi, kuo greičiau sprukti į kiemą, bet ir kie-

mas — baisu pa- žiūrėti. Užlipkime ant aukšto. Stogas lentelių, o kiek čia pagalių, kailių, skudurų, jog pats vėlnias ragus nu- silaužtų... Tačiau visų blogiausia bū- na tada, kai vasa- ros saulė įkaitina stogą ir visos tos „vertybės“ prade- da skleistis „aro-

matą! Pro šalį nepraeisi!

San. epideminės stoties ir prieš- gaisrinės apsaugos darbuotojams šia retenybe reikėtų susidomėti, tad duodame ir adre- są: Kupiškis, K. Požėlos g-vė Nr. 19, J. Augulienė.

P. Jurginis

Stračnių senkapis

Prieš kurį laiką mūsų ra- jono laikraštyje „Stalino ke- liu“, o vėliau ir „Tiesoje“ buvo atspausdintos žinutės apie netoli Subačiaus gy- venvietės esantį Stračnių senkapį.

Pasikeltę su Lietuvos TSR Mokslių Akademijos Istori- jos Institutu laiškais, suži- nojome, kad Stračnių sen- kapis iki šiol archeologams nebuvo žinomas.

Pasirodo, kad šioje vie- toje jau XVI a. buvo kapai, kuriuose vietos gyvento- jai laidojo mirusius. Nors XVI a. Lietuvoje oficialiai jau viešpatavo krikščioniš- koji religija, bet liaudyje dar buvo gyvos senosios laidojimo tradicijos, papro-

čiai. Tas aiškiai rodo, kaip sunkiai bažnyčiai sekėsi iš- stumti iš liaudies senovinę pagoniškąją religiją. Nuo seniausių istorinių laikų iki XVI a. dar buvo gyvai išlikę paprotys mirusiam dėti į kapą įvairius daiktus, kaip, pvz., peilius, kirvius, sages, žiedus, karolius, jų tarpe ir monetas.

Subačiaus gyventojų Bro- niaus Strigockio ir Algimanto Lapašinsko rastosios monetos yra Žygimanto Au- gusto laikų.

B. Žalnierūnas
Subačiaus vidurinės mokyklos mokytojas

Redaktorius S. Zauka

Nauja motina

Šilutės rajono „Šalpos“ kol- ūkyje galima pamatyti katę su gana keistais augintini- tais — mažais zukučiais.

Netekusi kačiukų, raiņojį susibičiuliavo su lauke ras- tais ir kolūkiečių parneštais į namus zulkės vaikais. Ka- tė juos labai myli ir žindo.

R. Šiuparytė

Universalus kalendorius

Tikriausia, ne visi žino, kad ne visos pasaulio tau- tos dabar gyvena 1960 me- tais. Pavyzdžiui, Irake ir Afganistane pernai liepos 7 dieną sutiko tikrai 1379

metus, o Etiopijoje rugsėjo 12 dieną prasidėjo 1952 me- tai. Japonijoje dabar 2619 imperatorinės dinastijos me- tai, Indonezijoje — 1891 metai ir t. t. Žemės rutuly- je yra kelios dešimtys ka- lendorių. Norint vieno ka- lendoriaus datas pervesti į kitą kalendorių, reikalingi sudėtingi apskaičiavimai.

Mokslininkams seniai iš- kilo idėja sudaryti visuoti- nį kalendorių visam pa- saului. Dabar jis jau pa- ruoštas ir svarstomas SNO.

Audros metai

Smarki audra, kilusi prie Šar- Planino (pietinė Jugoslavijos da- liš), užklupo vienoje kalnų ga- nykloje avių bandą ir du pie- menis. Griaustinio ir krušos iš- gąsdintos avys susimetė į krū- mą. Audrai išsisiautėjus, į jas trenkė žaibas. Atskubėję pagal- bą, aviganiai pamatė baisų vaiz- dą. Ant žemės gulėjo apie 500 negyvų avių ir abu aviganiai. Vienas jų visai suanglėjo, an- ras liko gyvas. Jį išgelbėjo tai, kad jis avėjo storus guminius batus.

Toki didelių aukų skaičių nuo vieno žaibo smūgio specialistai aiškina keliomis priežastimis. Pirmą, geologinė paviršiaus struktūra padėjo susidaryti aukštam įtempimui dideliame plote, antra, dirvos drėgnumas padidino jos laidumą. Trečioji priežastis buvo nepaprastai stip- rus žaibo elektros įlydis.

* * *

Labai smarkios audros metu netoli Gvaliovo (Indija, Madhri Pradešo valstija) užklupti lauke valstiečiai pasislėpė po didžiuliu medžiu. Griaustinis jau tolo, kai į medžio viršūnę trenkė žaibas. Drūtas kamienas buvo perskeltas iki pat apačios ir griūvo, mirtinai prislėgamas 10 žmonių. Dvylika kitų buvo sunkiai sužeisti.

STALINO KELIU

4 psl. 1960 m. birželio 29 d